

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXII Wydział

Sąd Unijnych Znaków Towarowych i Wzorów Wspólnotowych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Beata Piwowarska

Protokolant sądowy Patrycja Chantaj

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 czerwca 2019 r. w Warszawie

sprawy z powództwa głównego **L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**

przeciwko **P.K. i . spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej z siedzibą w Warszawie**

o zakazanie czynów nieuczciwej konkurencji

oraz z powództwa wzajemnego **I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Warszawie**

przeciwko **L. z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie**

o nakazanie

I. Z powództwa głównego:

1. oddala powództwo;
2. zasądza od L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie na rzecz P.K. kwotę 3.424 (trzy tysiące czterysta dwadzieścia cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. zasądza od L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie na rzecz I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Warszawie kwotę 3.424 (trzy tysiące czterysta dwadzieścia cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. zwraca L. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie z kasy Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki na koszty opinii biegłego uiszczonej w dniu 17 października 2018 r., zaksięgowanej pod poz. (...)

II. Z powództwa wzajemnego:

1. oddała powództwo;

2. zasądza od I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w Warszawie na rzecz L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie kwotę 1.697 (tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem wydanym 8 sierpnia 2018 r. Sąd:

1. udzielił L. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie (dalej także jako spółka L.) zabezpieczenia roszczenia o zaniechanie przez P. K. i I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółkę komandytową w Warszawie (dalej także jako spółka I.) czynów nieuczciwej konkurencji, popełnionych na szkodę uprawnionej oraz zagrażających jej interesowi, polegających na:

a. wykorzystywaniu informacji i danych w postaci:

- danych personalnych (imion i nazwisk) oraz danych kontaktowych, w tym adresów email, klientów uprawnionej
- danych kontaktowych kontrahentów uprawnionej, w tym menadżerów hoteli oraz przedstawicieli tour operatorów, których dane kontaktowe nie są dostępne na stronach internetowych kontrahentów
- danych personalnych oraz danych kontaktowych, w tym adresów email, podmiotów z którymi uprawniona prowadziła i prowadzi rozmowy handlowe, których dane zostały zawarte w bazach danych uprawnionej („potencjalni klienci”)
- informacji na temat warunków stawek stosowanych przez uprawnioną oraz ofert składanych klientom, potencjalnym klientom (osobom w bazach uprawnionej) oraz kontrahentom, w których posiadanie obowiązany P.K. wszedł w trakcie trwania stosunku pracy pomiędzy nim a uprawnioną stanowiących tajemnicę handlową przedsiębiorstwa uprawnionej („Tajemnica Przedsiębiorstwa Wnioskodawcy”) w ramach działalności zawodowej i gospodarczej obowiązanych

b. wykorzystywaniu przez obowiązanych efektów wieloletniej pracy i nakładów finansowych uprawnionej włożonych w wyselekcjonowanie bazy sprawdzonych kontrahentów świadczących usługi turystyczne na całym świecie, która to praca polegała na:

- odbywaniu wizyt w hotelach i ośrodkach kontrahentów znajdujących się w ofercie uprawnionej w celu zweryfikowania standardu oraz rzeczywistej jakości świadczonych przez kontrahentów usług
- korzystaniu z pełnej gamy usług świadczonych przez kontrahenta
- ponoszeniu kosztów podróży oraz pobytu u każdego z kontrahentów
- ubieganiu się o indywidualne oferty u kontrahentów

- regularnej, długoletniej współpracy i wysiłkach oraz nakładach finansowych uprawnionej włożonych w budowaniu relacji z kontrahentami
- uczestnictwie uprawnionej od początku istnienia spółki, corocznie w licznych zagranicznych targach turystycznych i branżowych (...) w kraju i za granicą, a przez to budowanie relacji z obecnymi kontrahentami wnioskodawcy,

co zostało wykorzystane przez obowiązanych przy wprowadzaniu na rynek przez usług identycznych do usług świadczonych przez uprawnioną,

poprzez:

a) zakazanie obowiązany - na czas trwania procesu - wykorzystywania „Tajemnicy Przedsiębiorstwa Wnioskodawcy” w ramach ich działalności gospodarczej lub zawodowej, w kontaktach z kontrahentami, klientami oraz potencjalnymi klientami uprawnionej, których dane zapisane są i były w centralnej bazie danych uprawnionej podczas świadczenia na jej rzecz pracy przez obowiązanych ad 1, w szczególności zakazanie obowiązany kierowania ofert handlowych oraz wykorzystywania w prowadzonej przez nich działalności gospodarczej i zawodowej danych dotyczących następujących klientów uprawnionej: (...)

b) nakazanie obowiązany - na czas trwania procesu - powstrzymania się od składania ofert handlowych oraz zawierania umów wykorzystujących „Tajemnicę Przedsiębiorstwa Wnioskodawcy” z podmiotami, co do których obowiązany wiedział, że są obecnymi lub potencjalnymi klientami uprawnionej w trakcie trwania stosunku pracy łączącego go z uprawnioną, w szczególności nakazanie obowiązany powstrzymania się od nawiązywania kontaktów handlowych z klientami uprawnionej, których dane zapisane są w centralnej bazie danych uprawnionej, do których obowiązany miał dostęp do czasu rozwiązania stosunku pracy z uprawnioną (wskazane w pkt. a). (k.205 sygn akt XXII GWo 23/19).

Na skutek zażalenia obowiązanych Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. (k. 624 sygn. akt XXII GWo 23/19)

Sprawę z wniosku spółki L. o udzielenie zabezpieczenia (nowa sygn. akt XXII GWo 23/19) Sąd połączył do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia z toczącą się sprawą z powództwa spółki L. przeciwko P.K.i spółce I..

7 września 2018 r. L. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie, na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, w szczególności jej art. 3 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1, art. 18 ust.1 pkt 1 oraz pkt 3 wystąpiła z pozwem o:

I. nakazanie pozwanemu P.K. i pozwanej I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w Warszawie zaniechania popełniania czynów nieuczciwej konkurencji na szkodę powódki, zagrażających jej interesowi, polegających na:

a. wykorzystywaniu informacji i danych w postaci:

- danych personalnych (imion i nazwisk) oraz danych kontaktowych, w tym adresów email, klientów powódki

- danych kontaktowych kontrahentów powódki, w tym menadżerów hoteli oraz przedstawicieli tour operatorów, których dane kontaktowe nie są dostępne na stronach internetowych kontrahentów
- danych personalnych oraz danych kontaktowych, w tym adresów email, podmiotów z którymi powódka prowadziła i prowadzi rozmowy handlowe (potencjalni klienci)
- informacji na temat warunków stawek stosowanych przez powódkę oraz ofert składanych klientom, potencjalnym klientom oraz kontrahentom;

w których posiadanie pozwany wszedł w trakcie trwania stosunku pracy pomiędzy nim a powódką, stanowiących tajemnicę handlową przedsiębiorstwa powódki w ramach działalności zawodowej i gospodarczej pozwanych;

b. wykorzystywaniu przez pozwanych efektów wieloletniej pracy i nakładów finansowych powódki włożonych w wyselekcjonowanie bazy sprawdzonych kontrahentów świadczących usługi turystyczne na całym świecie, która to praca polegała na:

- odbywaniu wizyt w hotelach i ośrodkach kontrahentów znajdujących się w ofercie powódki w celu zweryfikowania standardu oraz rzeczywistej jakości świadczonych przez kontrahentów usług;
- korzystaniu z pełnej gamy usług świadczonych przez kontrahenta;
- ponoszeniu kosztów podróży oraz pobytu u każdego z kontrahentów;
- ubieganiu się o indywidualne oferty u kontrahentów;
- regularnej, długoletniej współpracy i wysiłkach oraz nakładach finansowych powódki włożonych w budowaniu relacji z kontrahentami;
- uczestnictwie przez cały okres działalności powódki w licznych targach turystycznych na całym świecie; ponoszeniu kosztów związanych z tymi wyjazdami na targi;

które to dane zostało wykorzystane przez pozwanych przy wprowadzaniu na rynek usług identycznych do usług świadczonych przez powódkę

poprzez:

a. nakazanie pozwanym zaniechania wykorzystywania Tajemnicy Przedsiębiorstwa powódki w ramach ich działalności gospodarczej lub zawodowej, w kontaktach z kontrahentami, klientami oraz potencjalnymi klientami powódki, których dane zapisane są i były w centralnej bazie danych powódki podczas świadczenia na jej rzecz pracy przez pozwanego;

b. nakazanie pozwanym powstrzymania się od składania ofert handlowych oraz zawierania umów wykorzystujących „Tajemnicę Przedsiębiorstwa Wnioskodawcy” z podmiotami, co do których pozwany wiedział, że są obecnymi lub potencjalnymi klientami uprawnionej w trakcie trwania stosunku pracy łączącego go z powódką;

II. nakazanie pozwanym opublikowania na ich koszt oświadczenia o treści: *P.K. oraz I. Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Warszawie oświadczają, iż dopuścili się popełnienia czynów nie-uczciwej konkurencji na szkodę L. Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Prawomocnym wyrokiem polskiego sądu, P. K. oraz I. Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Warszawie nakazano zaniechanie popełniania czynów nieuczciwej konkurencji polegających na bezprawnym wykorzystaniu danych stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa L. Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, jak również bezprawnym wykorzystaniu efektów wieloletniej pracy L. Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.*

- w ogólnopolskim dzienniku (...) wydawanym przez (...) SA z siedzibą w W., dwukrotnie w odstępach tygodniowych, w ciągu miesiąca od uprawomocnienia się wyroku, na jednej z pierwszych 5 stron dziennika, w prawym górnym rogu strony, przy czym treść oświadczenia zostanie opublikowana

czarną czcionką Times New Roman nie mniejszą niż 12 na białym tle i nie może zajmować mniej niż 1/6 jednej strony dziennika, oraz;

- przez umieszczenie na stronie internetowej pod adresem [http://www. \(...\).pl/](http://www.(...).pl/) a w przypadku zmiany strony internetowej w trakcie postępowania sądowego, na tej stronie na której pozwany będzie prowadził główną działalność handlową polegającą na oferowaniu i sprzedaży towarów, poprzez opublikowanie obramowanej i widocznej treści oświadczenia, w formie pojawiającego się przy każdym wejściu na stronę dodatkowego okna wielkości 700x900 pixeli (tzw. pop-up window), które trzeba zamknąć, aby mieć dostęp do treści umieszczonych na stronie, przy czym treść oświadczenia zostanie opublikowana czarną czcionką Times New Roman nie mniejszą niż 20 na białym tle, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku i będzie utrzymywane na tej stronie przez okres 3 miesięcy a na wypadek niewykonania przez pozwanego tego orzeczenia sądu, o upoważnienie powódki na podstawie art. 480 § 1 k.c. do jego zastępczego wykonania na koszt pozwanych;

III. zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów postępowania zabezpieczającego (pozew k. 3-185)

Odpowiedź na pozew, której odpis nie został doręczony pełnomocnikowi powódki, zgodnie z przepisem art. 132 § 1 k.p.c., została zwrócona 19 listopada 2018 r. (zarządzenie k.767) Na rozprawie 19 listopada 2018 r. pozwani wnieśli o oddalenie powództwa z uwagi na błędnie sformułowane roszczenie. Zarzucili powódce brak zdefiniowania przedmiotu ochrony tajemnicą przedsiębiorstwa, a także nieudowodnienie faktu naruszenia tej tajemnicy oraz renomy. P.K. podniósł, że wszelkie informacje wykorzystywane przez nich w działalności gospodarczej pozwani czerpią z ogólnodostępnych źródeł. (k. 693) Ich stanowisko nie uległo zmianie także po dokonaniu przez powódkę główną zmian przedmiotowych powództwa.

21 listopada 2019 r. spółka I. wystąpiła z pozwem wzajemnym domagając się:

1. nakazania spółce L. zaniechania działań polegających na:

a. rozpowszechnianiu nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji o jej przedsiębiorstwie w celu przysporzenia korzyści pozwanej wzajemnej oraz wyrządzenia szkody powódce wzajemnej, w tym w szczególności rozpowszechnianiu informacji jakoby P.K. wykorzystywał poufne informacje z bazy danych klientów i kontrahentów pozwanej wzajemnej do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej spółki I. oraz rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji sugerujących, że powódka wzajemna postępuje nieuczciwie i nieetycznie i korzysta z wyników cudzej pracy,

b. osłabianiu pozycji rynkowej przedsiębiorstwa powódki wzajemnej w celu zniechęcenia potencjalnych kontrahentów do współpracy z nią oraz zablokowania możliwości rozwoju, dostępu do rynku poprzez rozpowszechnianie informacji sugerujących popełnienie przez powódkę wzajemną czynów nieuczciwej konkurencji niestwierdzonych prawomocnym wyrokiem i trudnych do zweryfikowania przez odbiorców;

2. nakazania pozwanej wzajemnej usunięcia skutków niedozwolonych działań określonych w punktach 1a. i 1b. poprzez nakazanie jej, aby w terminie 2 tygodni od uprawomocnienia orzeczenia przesłała do powódki wzajemnej na adres email (...).pl oraz do podmiotów, do których skierowała emaile zawierające nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje na temat pracownika powódki

wzajemnej P.K. oraz na temat powódki wzajemnej, na adresy email firm lub osób, na które została wysłana wiadomość zawierająca sekwencję liter tworzących poniższy zwrot w języku angielskim: *we have reasons to believe that now Mr. P.K. is using confidential information from our clients' and our best counterparties' database for starting his own business activity – I. company. Considering the fact that we have received some disturbing information from our other counterparties*, która w języku polskim znaczy: *mamy powody, by sądzić, że teraz Pan P.K. wykorzystuje poufne informacje z bazy danych naszych klientów i naszych naj-lepszych kontrahentów do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej – firma I. . Biorąc pod uwagę fakt, że otrzymaliśmy niepokojące informacje od naszych pozostałych kontrahentów*, a w przypadku braku możliwości ustalenia adresatów powyższej wiadomości – do wszystkich klientów i kontrahentów spółki L. zawartych w bazie (...) pozwanej wzajemnej, na piśmie, przy użyciu czarnej czcionki Arial na białym tle, o wielkości czcionki nie mniejszej niż 12 punktów, z zeskanowanym podpisem członka zarządu pozwanej wzajemnej oraz jego imieniem i nazwiskiem, informację o treści: *W imieniu spółki L sp. z o.o. oświadczam, iż spółka rozpowszechniała nieprawdziwe i wprowadzające w błąd informacje sugerujące, jakoby Pan P. K. skopiował informacje poufne, a następnie wykorzystywał je w spółce I. sp. z o.o. sp.k.*

Wyżej wymienione działania spółki L. sp. z o.o. stanowiły stwierdzone prawomocnym wyrokiem Sądu czyny nieuczciwej konkurencji.

W związku z powyższym, zarząd spółki L. sp. z o.o. pragnie przeprosić I. sp. z o.o. sp.k. oraz wszystkie inne osoby, które zostały narażone na niezgodne z prawem działania spółki L. sp. z o.o.

wraz z zeskanowanym tłumaczeniem przysięgłym powyższej informacji dokonany przez tłumacza przysięgłego, spisany przy użyciu czarnej czcionki Arial na białym tle, o wielkości czcionki nie mniejszej niż 12 punktów, przy czym treść oświadczenia oraz tłumaczenia przysięgłego zostaną wklejone do treści emaila, który to email nie będzie zawierał żadnej innej treści, jak i będą stanowić załącznik do tego emaila;

3. nakazania pozwanej wzajemnej złożenia, w terminie 2 tygodni od uprawomocnienia się orzeczenia, na stronie internetowej, na której pozwana wzajemna oferuje swoje usługi, w tym w szczególności na stronie domowej [http://www. \(...\) .pl/](http://www. (...) .pl/), a w przypadku zmiany strony internetowej, na tej stronie, na której pozwana wzajemna będzie prowadzić główną działalność handlową, oświadczenia w formie pojawiającego się przy każdorazowym wejściu na stronę dodatkowego okna o wielkości 700x900 pikseli (tzw. pop-up window), które trzeba zamknąć, aby mieć dostęp do treści umieszczonych na stronie i które będzie utrzymywane na stronie przez okres 3 kolejnych miesięcy, przy użyciu czarnej czcionki Arial na białym tle, o wielkości nie mniejszej niż 20 punktów, o treści: *Spółka L. sp. z o.o. oświadcza, iż spółka rozpowszechniała nieprawdziwe i wprowadzające w błąd informacje sugerujące, jakoby Pan P.K. skopiował informacje poufne a następnie wykorzystywał je w spółce I. sp. z o.o. sp.k. Wyżej wymienione działania spółki L. sp. z o.o. stanowiły stwierdzone prawomocnym wyrokiem Sądu czyny nieuczciwej konkurencji.*

W związku z powyższym, zarząd spółki L. sp. z o.o. pragnie przeprosić I. sp. z o.o. sp.k. oraz wszystkie inne osoby, które zostały narażone na niezgodne z prawem działania spółki L. sp. z o.o.;

4. zasądzenie zwrotu kosztów postępowania. (k.655-690)

L. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie zażądała oddalenia powództwa wzajemnego i zwrotu kosztów procesu. (k.743-754)

W piśmie procesowym datowanym na 25 kwietnia 2019 r. spółka L. dokonała zmiany przedmiotowej powództwa głównego wnosząc o:

I. nakazanie P. K. zaniechania wykorzystywania następujących informacji oraz treści dokumentów stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa powódki w ramach jego działalności gospodarczej lub zawodowej:

1. danych personalnych oraz danych kontaktowych, w tym adresów email do następujących klientów powódki, których dane są zapisane obecnie i były zapisane w centralnej bazie danych (...) powódki podczas świadczenia na jego rzecz pracy przez pozwanego: (...)

2. treści następujących dokumentów, które są zapisane obecnie i były zapisane w centralnej bazie danych (...) powódki podczas świadczenia na jego rzecz pracy przez pozwanego: (...)

II. nakazanie spółce I. zaniechania wykorzystywania następujących informacji oraz dokumentów stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa powódki w ramach jej działalności gospodarczej lub zawodowej:

1. danych personalnych oraz danych kontaktowych, w tym adresów email do klientów powódki, których dane są zapisane obecnie i były zapisane w centralnej bazie danych powódki podczas świadczenia na jej rzecz pracy przez pozwanego wskazanych w punkcie I.1;

2. treści dokumentów, które są zapisane obecnie i były zapisane w centralnej bazie danych powódki podczas świadczenia na jej rzecz pracy przez pozwanego wskazanych w punkcie I.2;

III. nakazanie pozwanemu powstrzymania się od składania ofert handlowych oraz zawierania umów z podmiotami wskazanymi w punkcie I.1.;

IV. nakazanie pozwanej powstrzymania się od składania ofert handlowych oraz zawierania umów z podmiotami wskazanymi w punkcie I.1.;

V. nakazanie pozwanej opublikowania oświadczenia o treści: *I. Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Warszawie oświadcza, iż dopuściła się popełnienia czynów nieuczciwej konkurencji na szkodę L. Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Prawomocnym wyrokiem polskiego sądu, I. Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Warszawie nakazano zaniechanie popełniania czynów nieuczciwej konkurencji polegających na bezprawnym wykorzystaniu danych stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa L. Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, jak również bezprawnym wykorzystaniu efektów wieloletniej pracy L. Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.*

1. w ogólnopolskim dzienniku „(...)” wydawanym przez (...)S.A. z siedzibą w W. , dwukrotnie w odstępach tygodniowych, w ciągu miesiąca od uprawomocnienia się wyroku, na jednej z pierwszych pięciu stron dziennika, w prawym górnym rogu strony, przy czym treść oświadczenia zostanie opublikowana czarną czcionką Times New Roman nie mniejszą niż 12, na białym tle i nie może zajmować mniej niż 1/6 jednej strony,

2. w ogólnopolskim miesięczniku „(...)” wydawanym przez (...)spółkę z o.o. z siedzibą w W., jednokrotnie w ciągu miesiąca od uprawomocnienia się wyroku, na jednej z pierwszych stron miesięcznika, przy czym treść oświadczenia zostanie opublikowana czarną czcionką Times New Roman nie mniejszą niż 12 na białym tle i nie może zajmować mniej niż 1/6 jednej strony,

3. przez umieszczenie na stronie internetowej pod adresem [http://www. \(...\).pl/](http://www. (...).pl/), a w przypadku zmiany strony internetowej w trakcie lub po zakończeniu postępowania sądowego, na tej stronie na której pozwana będzie prowadziła główną działalność handlową polegającą na oferowaniu i sprzedaży usług, poprzez opublikowanie obramowanej i widocznej treści oświadczenia, w formie pojawiającego się przy każdorazowym wejściu na stronę dodatkowego okna wielkości 700 x 900 pixeli (tzw. pop-up window), które trzeba zamknąć, aby mieć dostęp do treści umieszczonych na stronie, przy czym treść oświadczenia zostanie opublikowana czarną czcionką Times New Roman, nie mniejszą niż 20, na białym tle, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku i będzie utrzymywane na tej stronie przez okres 3 miesięcy oraz

4. przez umieszczenie na portalu społecznościowym (...), gdzie pozwana działa za pośrednictwem profilu (...).pl, a w przypadku zmiany nazwy tego profilu w trakcie lub po zakończeniu postępowania sądowego na profilu, za pośrednictwem którego będzie działała, poprzez opublikowanie zdjęcia oraz opisu (posta) zawierającego oświadczenie, przy czym treść oświadczenia widoczna na zdjęciu zostanie opublikowana czarną czcionką Times New Roman na białym tle, nie mniejszą niż 20, natomiast w opisie czarną czcionką, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku i będzie utrzymywane na tej stronie przez okres 3 miesięcy;

a na wypadek niewykonania przez pozwaną orzeczenia sądu, upoważnienie powódki - na podstawie art. 480 § 1 k.c. - do zastępczego wykonania obowiązku na koszt pozwanej.

Pozostałe żądania pozwu, pozostały niezmienione. (k.861-868)

W piśmie datowanym na 7 czerwca 2019 r. spółka L. zmieniła także wniosek o udzielenie zabezpieczenia roszczeń o zaniechanie czynów nieuczciwej konkurencji popełnionych na szkodę powódki oraz zagrażających jej interesowi polegających na:

a. wykorzystywaniu informacji i danych w postaci:

- danych personalnych (imion i nazwisk) oraz danych kontaktowych, w tym adresów email, klientów wnioskodawcy;
- danych kontaktowych kontrahentów wnioskodawcy, w tym menadżerów hoteli oraz przedstawicieli tour operatorów, których dane kontaktowe nie są dostępne na stronach internetowych kontrahentów;
- danych personalnych oraz danych kontaktowych, w tym adresów email, podmiotów, z którymi wnioskodawca prowadził i prowadzi rozmowy handlowe (potencjalni klienci);
- informacji na temat warunków stawek stosowanych przez wnioskodawcę oraz ofert składanych klientom, potencjalnym klientom oraz kontrahentom;

w których posiadanie obowiązany wszedł w trakcie trwania stosunku pracy pomiędzy nim a wnioskodawcą, stanowiących tajemnicę handlową przedsiębiorstwa wnioskodawcy (dalej jako: „Tajemnica Przedsiębiorstwa Wnioskodawcy”), wykorzystywaną w ramach działalności zawodowej i gospodarczej obowiązanych

b. wykorzystywaniu przez obowiązanych efektów wieloletniej pracy i nakładów finansowych wnioskodawcy włożonych w wyselekcjonowanie bazy sprawdzonych kontrahentów świadczących usługi turystyczne na całym świecie, która to praca polegała na:

- odbywaniu wizyt w hotelach i ośrodkach kontrahentów znajdujących się w ofercie wnioskodawcy w celu zweryfikowania standardu oraz rzeczywistej jakości usług świadczonych przez kontrahentów;
- korzystaniu z pełnej gamy usług świadczonych przez kontrahenta;
- ponoszeniu kosztów podróży oraz pobytu u każdego z kontrahentów;
- ubieganiu się o indywidualne oferty u kontrahentów;
- regularnej, długoletniej współpracy i wysiłkach oraz nakładach finansowych wnioskodawcy włożonych w budowanie relacji z kontrahentami;

co zostało wykorzystane przez obowiązanych przy wprowadzaniu na rynek usług identycznych do usług świadczonych przez wnioskodawcę;

poprzez:

I. nakazanie P.K. – na czas trwania procesu - zaniechania wykorzystywania informacji oraz treści dokumentów stanowiących Tajemnicę Przedsiębiorstwa Wnioskodawcy w ramach jego działalności gospodarczej lub zawodowej:

1. szczegółowo wymienionych danych personalnych oraz danych kontaktowych, w tym adresów e-mail do klientów powódki, których dane są zapisane obecnie i były zapisane w centralnej bazie danych(...)powódki podczas świadczenia na jej rzecz pracy przez pozwanego

2. treści szczegółowo wymienionych dokumentów, które są zapisane obecnie i były zapisane w centralnej bazie danych (...) powódki podczas świadczenia na jego rzecz pracy przez pozwanego

III. nakazanie pozwanej – na czas trwania procesu – zaniechania wykorzystywania informacji oraz dokumentów stanowiących Tajemnicę Przedsiębiorstwa Wnioskodawcy w ramach jej działalności gospodarczej lub zawodowej:

1. danych personalnych oraz danych kontaktowych, w tym adresów e-mail do klientów wnioskodawcy, których dane są zapisane obecnie i były zapisane w centralnej bazie danych (...)wnioskodawcy

2. treści dokumentów, które są zapisane obecnie i były zapisane w centralnej bazie danych (...) powódki podczas świadczenia na jej rzecz pracy przez pozwanego wskazanych w punkcie I.2;

IV. nakazanie pozwanemu – na czas trwania procesu – powstrzymania się od składania ofert handlowych oraz zawierania umów z podmiotami wskazanymi w punkcie I.1.;

V. nakazanie pozwanej – na czas trwania procesu – powstrzymania się od składania ofert handlowych oraz zawierania umów z podmiotami wskazanymi w punkcie I.1.

Inne żądania wniosku pozostały niezmienione. (k.915-921)

Sąd ustalił:

L. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie jest biurem podróży obecnym na polskim rynku od 2003 r., specjalizującym się w organizacji ekskluzywnych podróży dostosowanych do indywidualnych potrzeb i oczekiwań klientów. Grupą docelową odbiorców usług świadczonych przez powódkę główną są osoby o wysokim statusie

majątkowym. Nieprzerwanie od 15 lat spółka L. pozyskuje klientów i pielęgnuje nawiązane z nimi relacje. Na całym świecie pozyskuje kontrahentów, m.in. właścicieli lub managerów hoteli, linii lotniczych, lokalnych tour operatorów, przewodników i organizatorów lokalnych luksusowych atrakcji. (dowód: odpis z KRS k.39-43, print-screeny k.45-50, zeznania M.C. i M.M. k.826)

Wybór kontrahentów poprzedzony jest czasochłonnym i kosztownym badaniem rynku, często osobistym zapoznaniem się z jakością usług oraz ofertą hoteli i innych podmiotów działających w branży turystycznej. Z wybranymi podmiotami powódka negocjuje indywidualne warunki współpracy. Traktując jako nadrzędny cel swojej działalności jakość świadczonych usług i merytoryczne przygotowanie pracowników do obsługi wymagających klientów inwestuje w działania marketingowe, w tym w reklamę, umowy barterowe, a także w szkolenia pracowników. Organizuje dla nich kilka razy w roku zagraniczne wyjazdy do luksusowych hoteli na całym świecie. Korzystają oni nieodpłatnie z oferowanych przez hotel usług, by następnie przygotować opinię. W wyjazdach takich udział brał P.K., również w towarzystwie znajomych B.F. i K. A.. (dowód: zeznania M.C. i M.M. k.826) Koszty poniesione przez powódkę na działania marketingowe w latach 2016-2017 wyniosły około (...)zł. (dowód: oświadczenie głównego księgowego k.52, zeznania M. C. i M. M. k.826) Nakłady na marketing i reklamę, wysoka jakość świadczonych usług, skuteczność działań promocyjnych, wieloletnia obecność na rynku i wynikające z niej doświadczenie biznesowe, a także pielęgnowane przez lata relacje z kontrahentami sprawiają, że na rynku polskim powódka jest obecnie czołowym organizatorem luksusowych wyjazdów zagranicznych. (bezsporne)

Szczegółowe informacje o kontrahentach i klientach znajdują się w bazach danych spółki L. . Baza sprawdzonych kontrahentów i wypracowane z nimi standardy współpracy oraz baza klientów stanowią największy kapitał powódki głównej dbającej o relacje z kontrahentami, dzięki czemu przez lata zbudowała na całym świecie sieć partnerów, z którymi - poza relacjami biznesowymi - łączy ją zaufanie. (dowód: zeznania M. C. i M. M. k.826)

1 grudnia 2014 r. powódka główna zawarła z P. K.umowę o dzieło, przedmiotem której było przygotowanie prezentacji wycieczek zagranicznych oferowanych przez spółkę L., z wykorzystaniem jej baz danych o ofertach hotelowych i klientach. Umowa obowiązywała do 28 lutego 2015 r. Integralną jej część stanowiła umowa o poufności regulująca m.in. zakres informacji chronionych i czynów stanowiących naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa oraz kar umownych za naruszenie poufności. (dowód: umowy k.54-63)

1 marca 2015 r. powódka główna i P. K. zawarli na czas nieokreślony umowę o pracę, na podstawie której pozwany główny zatrudniony został w spółce L. na stanowisku referenta ds. turystyki. Zobowiązał się zachować w ścisłej tajemnicy wszelkie informacje, dane i wiadomości dotyczące działalności pracodawcy, oferowanych przez niego produktów lub usług, w szczególności takich, których ujawnienie osobom trzecim w jakimkolwiek stopniu mogłoby narazić pracodawcę na szkodę. Obowiązek poufności dotyczył szczególnie informacji handlowych, organizacyjnych, marketingowych, planów działalności, projektów, transakcji z kontrahentami, wysokości marży nakładanych na wycieczki pracodawcy, informacji personalnych, danych osobowych i teleadresowych klientów, baz danych w każdej postaci, informacji dotyczących zatrudnionych pracowników, wysokości ich wynagrodzenia, zakresu ich obowiązków, itp. informacji nieujawnionych publicznie. Jakiegokolwiek ujawnianie,

wykorzystywanie, zbywanie lub inne dysponowanie informacjami poufnymi w innych celach niż składanie ofert jego klientom wymagało uprzedniej pisemnej zgody pracodawcy (§ 4 pkt 1).

Pracownikowi zabroniono kopiowania, fotografowania lub spisywania jakichkolwiek danych zawartych w centralnej bazie spółki L. , jak również danych wynikających z umów w wersji papierowej oraz z innych papierowych i elektronicznych dokumentów, w innych celach niż prawidłowe wykonywanie obowiązków pracowniczych. Zakazem objęto m.in. kopiowanie, powielanie i rozpowszechnianie danych zawartych w bazach teleadresowych klientów i kontrahentów spółki (§ 4 pkt 3 umowy). Zgodnie z § 4 pkt 8, naruszenie klauzuli poufności w czasie trwania umowy stanowiło przesłankę jej rozwiązania przez pracodawcę bez wypowiedzenia z winy pracownika. (dowód: umowa k.65-69)

Na czas trwania umowy o pracę powódka główna powierzyła P.K. . sprzęt niezbędny do wykonywania zadań pracowniczych, tj. laptop z wgranym oprogramowaniem umożliwiającym dostęp do zasobów serwerów spółki L. . Przy użyciu tego sprzętu możliwe było korzystanie m.in. z wewnętrznego systemu informatycznego zawierającego dane dotyczące klientów, kontrahentów, umów i innych istotnych informacji zgromadzonych przez spółkę L. przez kilkanaście lat prowadzenia działalności. Pozwany miał możliwość korzystania z tej bazy zarówno stacjonarnie jak i zdalnie. Zdalny dostęp do poufnych danych zapisanych w bazie możliwy był wyłącznie za pośrednictwem systemu logowania na indywidualnie utworzone na laptopie służbowym konto użytkownika, na podstawie loginu i unikalnego hasła indywidualnie nadawanego każdemu pracownikowi. (dowód: zeznania świadków K.B.k.767 i A.T.k.826) Na laptopach służbowych mogli się logować wyłącznie pracownicy, którym powierzono sprzęt posługujący się przyznanym im loginem i hasłem. (dowód: zeznania świadków A. B. k.767, A.T. k.826) Miały do nich dostęp także osoby zarządzające spółką. (dowód: wydruk wiadomości SMS k.605, zeznania P. K. k.826)

Pracując jako doradca klienta pozwany główny wielokrotnie wykonywał czynności służbowe po godzinach otwarcia biura, poza biurem korzystał także z służbowego laptopa, co było zwykłą praktyką. (dowód: zeznania świadka A. B. k.767, zeznania P.K. k.826, wydruk ze strony internetowej (...).pl k.622-626) Spółka L. była bardzo zadowolona z wyników jego pracy i nie zgłaszała do pozwanego głównego żadnych zastrzeżeń. (bezsporne) 29 listopada 2017 r. P. K. wypowiedział umowę o pracę ze skutkiem na 31 grudnia 2017 r. (dowód: pismo k.71)

Po zakończeniu pracy przez pozwanego głównego spółka L. stwierdziła na jego komputerze służbowym odbiegające jej zdaniem od normy użytkowania - operacje dokonywane na wewnętrznym systemie bazy danych. W nocy z 28 na 29 listopada 2017 r. dokonano otwarcia w bardzo krótkich odstępach czasu 57 plików, których tytuły wskazywały na to, że mogły one zawierać poufne informacje dotyczące klientów spółki L., w tym dane osobowe i teleadresowe oraz treść zawieranych z nimi umów. W niewielkim stopniu dotyczyły one klientów obsługiwanych przez pozwanego głównego, w większości były to dane klientów, z którymi nie łączyła go żadna relacja zawodowa.

25 listopada 2017 r., za pośrednictwem przeglądarki internetowej dokonano odczytu 200 plików, których tytuły wskazywały na to, że mogły one zawierać informacje o oferowanych przez spółkę L. produktach i usługach, kontrahentach, hotelach i osobach świadczących usługi dodatkowe, przewodnikach współpracujących z powódką, a także cenniki, oferty, wynegocjowane stawki i inne poufne informacje i dokumenty. (dowód: zeznania świadków K.B. k.764v-765 i A.T. k.799-810, oświadczenie K.B. k.82, raporty 73-80, 84-108, zeznania M.C. i M. M. k.826)

P.K. nie potrafił wytłumaczyć okoliczności używania komputera w tych dniach. Nie zaprzeczał otwieraniu dokumentów, a jedynie ich kopiowaniu. (bezsporne) Brak możliwości ustalenia, jak długo dokumenty były otwarte, czy istniała możliwość zapoznania się z ich treścią oraz czy były one kopiowane. (obciążający powódkę główną brak dowodu)

28 listopada 2017 r. B.F. i K. A. zawarli umowę spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pod firmą I. , a 14 grudnia 2017 r. umowę spółki komandytowej pod firmą I. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w celu prowadzenia działalności organizatorów turystyki, konkurencyjnej wobec powódki. (dowód: odpisy z KRS k.110-122) W dniu 7 lutego 2018 r. pozwana główna uzyskała wpis do Centralnej Ewidencji (...). Osobami upoważnionymi do kierowania jej przedsiębiorstwem są B.F. i P. K.. (dowód: k.124-125)

18 kwietnia 2018 r. spółka I. aktywowała stronę internetową pod adresem [http:// \(...\).pl/](http://(...).pl/), gdzie oferuje organizację ekskluzywnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb klienta podróży, atrakcji turystycznych i pobytów w luksusowych hotelach o wysokim standardzie. (dowód: print-screeny k.127-136)

Wkrótce po założeniu spółek I., powódka otrzymała od swoich kontrahentów informacje, że pozwany główny kontaktuje się z nimi jako dyrektor sprzedaży nowego biura podróży I. i zaprasza do nawiązania z nim współpracy powołując się przy tym na poprzednie zatrudnienie w spółce L.i prywatną znajomość z czasów, gdy był zatrudniony przez powódkę główną i wysyłany przez nią do współpracujących z nią hoteli. (dowód: maile k.138-149, 157-164) Wiadomość e-mail została skierowana m.in. na adres menadżerki hotelu A.S. nieujawniony na jego stronie internetowej. (dowód: print-screeny k.151-155, 166, 173-177)

Spółka L. wystosowała do swoich kontrahentów i klientów wiadomości e-mail z informacją o zakończeniu współpracy z P.K. i jego działaniach. Zawierają one stwierdzenie: *obecnie Pan P. K. używa informacji poufnych z baz danych naszych klientów i najbardziej wartościowych kontrahentów dla rozpoczęcia swojej własnej działalności – firmy I. . Mając na uwadze, iż od naszych kontrahentów napływają niepokojące sygnały, chciałbym uzyskać od Was pewne istotne informacje, W związku z tym proszę o potwierdzenie poniższego: Czy nasz były pracownik – Pan P.K. kontaktował się z Państwem, powołując się na jego dotychczasowe kontakty lub współpracę z Wami jako nasz były pracownik? TAK Czy jednocześnie Pan P.K. oferował współpracę z jego nowym biurem podróży –I.? TAK.* Na maila odpowiedziała twierdząco L.M. . (dowód: korespondencja k.168-171, 645-651) Według oświadczenia spółki L. , w okresie od 27 lutego do 6 marca 2018 r. wysłanych zostało 9 tej treści maili. (k.856)

Informacje o potencjalnych kontrahentach (hotelach, tour operatorach, przewoźnikach, organizatorach imprez), a także o ich ofercie, przydatne do prowadzenia działalności gospodarczej na rynku usług turystycznych znaleźć można na stronach internetowych podmiotów świadczących takie usługi i ich stowarzyszeń, w ogólnodostępnych rankingach, na targach. (dowód: wydruki ze stron internetowych k.279-578, print-screeny k.628-632) Niektóre nazwiska kontrahentów, nazwy hoteli i dane kontaktowe powódka główna ujawnia na stronie internetowej. (dowód: wydruki ze stron internetowych k.636-643) Nazwiska osób najbogatszych oraz nazwy przedsiębiorstw liczących się na

rynku znaleźć można w publikowanych rankingach. (dowód: wydruki ze stron internetowych k.596-603)

Przy prowadzeniu działalności gospodarczej spółka L. oraz jej pracownik P.K. korzystają z takich, ogólnodostępnych informacji. W marcu 2018 r. brali udział w targach turystycznych (...) organizowanych w B.. Pozwany ma doświadczenie zawodowe i umiejętność zgromadzenia informacji umożliwiających przygotowanie oferty turystycznej. Dysponuje także kartami wizytowymi poznanych osób. (dowód: zeznania P.K., K. A. i B. F.k.826, bilety k.580-582, maile k.584-594, karta k.634)

Okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sporu w rozumieniu art. 227 k.p.c. ustalone zostały przez Sąd w oparciu o dowody zaoferowane przez strony. Sąd uwzględnił wszystkie wnioski, także te zgłaszane w toku postępowania, ze względu na kilkakrotnie dokonywane przez spółkę L. przedmiotowe zmiany powództwa. Wiele okoliczności było pomiędzy stronami niespornych, znajdowały one ponadto potwierdzenie w dokumentach lub wydrukach ze stron internetowych, różnie były natomiast oceniane przez strony i Sąd, co znalazło odzwierciedlenie w motywach prawnych wyroku. W kwestiach, w jakich na powódkach głównej i wzajemnej spoczywał ciężar udowodnienia faktów, z których wywodziły one skutki prawne, Sąd zastosował zasadę wyrażoną w art. 6 k.c.

Zeznania świadków i stron postępowania posłużyły ustaleniu okoliczności faktycznych w takim zakresie, w jakim były one niesprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności ze złożonymi do akt dokumentami i wydrukami ze stron internetowych, które nie były kwestionowane przez stronę przeciwną wobec wnioskującego dowód jak chodzi o ich autentyczność.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu informatyki uznając, że jego przeprowadzenie pozostanie bez wpływu na rozstrzygnięcie sporu. Przede wszystkim powódka główna nie twierdziła, że oprogramowanie zainstalowane na laptopie, którym dysponował P.K. wykonując pracę w spółce L. umożliwia odczytanie dat zamknięcia plików otwieranych 25 i 28/29 listopada 2017 r. oraz stwierdzenie, czy ich treść była kopiowana. (tak też oświadczenie spółki (...))i wydruki złożone przez pozwanych k.607-615) Powódka główna dysponująca sprzętem i wykwalifikowaną obsługą informatyczną mogła i powinna była tę kwestię wstępnie wyjaśnić. Natomiast sam fakt otwarcia plików został ustalony przez Sąd na podstawie wykazów logowań. Pozwani główni nie przedstawili przeciwnych faktów ani nawet argumentów mogących podważyć ich moc dowodową. Raporty logowań złożone do akt pochodzą z dwóch niezależnych źródeł, brak jest przesłanek, by uznać, że zostały one sfałszowane.

Zdaniem Sądu niedopuszczalna była zmiana tezy dowodowej w zakresie opinii biegłego w taki sposób, by biegły interpretował zachowanie pozwanego głównego. Materiał dowodowy zaoferowany przez powódkę główną nie umożliwia poznania sposobu pracy w spółce L., by dokonać oceny charakteru spornych logowań, w szczególności by stwierdzić, że odbiegają od normy. Słusznie ponadto zarzucają pozwani główni, że okoliczności te nie mieszczą się w zakresie wiadomości specjalnych z zakresu informatyki. Wątpliwości budzi także to, że opracowaniu opinii służyć miały sprzęt i oprogramowanie pozostające w dyspozycji spółki L., w żaden sposób niezabezpieczone przed ingerencją osób trzecich, całkowicie poza dostępem strony pozwanej i Sądu. Wniosek zawarty w

piśmie procesowym datowanym na 25 marca 2019 r. był też w znacznej mierze spóźniony w rozumieniu art. 207 k.p.c.

Sąd zważył:

1. W odniesieniu do powództwa głównego:

A. Naruszenie reguł uczciwej konkurencji stypizowane w art. 11 u.z.n.k

Zgodnie z art. 11 ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, według stanu obowiązującego do 4 września 2018 r., czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazanie, ujawnienie lub wykorzystanie cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa albo ich nabycie od osoby nieuprawnionej, jeżeli zagraża lub narusza interes przedsiębiorcy. (ust.1) Przepis ust. 1 stosuje się również do osoby, która świadczyła pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego - przez okres trzech lat od jego ustania, chyba że umowa stanowi inaczej albo ustał stan tajemnicy. (ust.2) Przepisu ust. 1 nie stosuje się wobec tego, kto od nieuprawnionego nabył, w dobrej wierze, na podstawie odpłatnej czynności prawnej, informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Sąd może zobowiązać nabywcę do zapłaty stosownego wynagrodzenia za korzystanie z nich, nie dłużej jednak niż do ustania stanu tajemnicy. (ust.3)

Przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się nieujawnione publicznie informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności. (ust.4) Na gruncie cytowanego przepisu ochronie podlega każda informacja niezależnie od jej charakteru, m.in. handlowa (np. lista kontrahentów), techniczna (rozwiązania), technologiczna (sposób produkcji) lub organizacyjna (procedury wewnętrzne przedsiębiorstwa). Art. 11 u.z.n.k. należy interpretować w ten sposób, że powód, żądający sankcjonowania naruszenia tajemnicy jego przedsiębiorstwa powinien ją skonkretyzować, wskazując informacje, które podlegają ochronie, sposób w jaki zapewnia im ochronę oraz dowieść ich posiadania i wykorzystania przez pozwanego, zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c.). Nie jest wystarczające ogólne tylko wskazanie, że pozwany wykorzystał informacje organizacyjne, techniczne, technologiczne finansowe i handlowe, szczególnie w sytuacji zaprzeczenia przez pozwanego zasadności stawianych mu zarzutów.

Aby podlegała ochronie w oparciu o art. 11 u.z.n.k., informacja musi spełniać określone warunki: poufności, braku ujawnienia, odpowiedniego zabezpieczenia. Analiza tych przesłanek prowadzi do wniosku, iż poufność odgrywa zasadniczą rolę wśród warunków jakie musi spełniać informacja, stanowi też wspólny mianownik dla pozostałych wymogów ustawowych. Zasadnie przyjmuje się więc, że to na przedsiębiorcy spoczywa obowiązek podjęcia prewencyjnych działań mających na celu odpowiednie zabezpieczenie konkretnej informacji, w przeciwnym wypadku nie można jej nadać przymiotu poufności, a co za tym idzie chronić jako tajemnicę przedsiębiorstwa. Sąd Najwyższy trafnie przyjął, że informację można uznać za objętą tajemnicą, kiedy przedsiębiorca ma wolę, by pozostała ona tajemnicą dla pewnych kół odbiorców i/lub konkurentów, a wola ta dla innych osób musi być rozpoznawalna. (wyrok z 5.09.2001 r., I CKN 1159/00) W doktrynie wskazuje się dodatkowo, że niezbędne działania (art. 11 ust. 4 u.z.n.k.), które mają być podjęte w celu zachowania poufności obejmują zarówno środki ochrony fizycznej (dozór fizyczny, kontrola dostępu do

pomieszczeń, monitoring, technologie zapewniające bezpieczeństwo sieci informatycznych), jak i prawnej o charakterze subsydiarnym (m.in. klauzule poufności, zakazy konkurencji).

Baza klientów i potencjalnych klientów podmiotu gospodarczego stanowi informację handlową o wymiernej wartości ekonomicznej. Wynika to z tego, że zawiera ona wyselekcjonowane grono podmiotów (kontrahentów), które rzeczywiście uczestniczą w obrocie ściśle określonymi towarami i usługami, pozostają w stałych kontaktach handlowych z przedsiębiorcą oraz podmiotów, z którymi zamierza on wejść w relacje gospodarcze, a których ustalenie jest poprzedzone choćby wstępnym rozeznaniem dotyczącym rynku zbytu określonych towarów i usług. Zwykle powstaje ona latami, uzupełnia się ją na bieżąco o nowe osoby, a usuwa z niej osoby, którymi przedsiębiorca nie jest już zainteresowany. Baza danych o klientach i kontrahentach nie podlega natomiast ochronie, gdy jest to jedynie możliwy do stworzenia w krótkim czasie, bez większego wysiłku i nakładów, zbiór dostępnych powszechnie danych teleadresowych przedsiębiorców i potencjalnych klientów. Ochronie podlega jedynie szczegółowa informacja o rynku zbytu towarów i usług danego przedsiębiorcy i planach jego rozszerzenia, a więc informacja o doniosłym znaczeniu z punktu widzenia prowadzonej działalności gospodarczej. (tak wyrok Sądu Najwyższego z 11.09.2014 r., II PK 49/14)

Z treści art. 11 wynika, że czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazanie, ujawnienie lub wykorzystanie cudzych informacji albo ich nabycie od osoby nieuprawnionej. Ujawnienie polega na publicznym zakomunikowaniu tajemnicy przedsiębiorstwa osobom trzecim w sposób prowadzący do ustania stanu poufności, wszystkie inne przypadki ujawnienia należy traktować jako przekazanie informacji. Naruszeniem tajemnicy może być również wykorzystanie informacji we własnym przedsiębiorstwie naruszcyciela. Dla stwierdzenia naruszenia nie jest wystarczające samo działanie polegające na przekazywaniu, ujawnieniu lub wykorzystaniu tajemnicy przedsiębiorstwa, przepis wymaga bowiem, by działania te zagrażały interesowi przedsiębiorcy lub go naruszały. Stwierdzenie naruszenia nie jest przy tym uzależnione od winy sprawcy, lecz od stanu bezprawności (sprzeczności działania z prawem lub dobrymi obyczajami). (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 12.07.1994 r., I ACr 477/94)

Doświadczenie i wiedza pracownika zdobyte w toku zatrudnienia stanowią element dobra osobistego każdej jednostki i jako takie zasługują na ochronę prawną, a zatem mogą być przez tę osobę wykorzystywane. Wykorzystanie przez pracownika we własnej działalności gospodarczej lub w związku z kolejnym zatrudnieniem informacji, co do których pierwszy pracodawca nie podjął niezbędnych działań w celu zachowania ich poufności, należy traktować jako wykorzystanie powszechnej wiedzy, na którą przedsiębiorca nie ma wyłączności. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 3.10.2000 r., I CKN 304/00)

Powództwo główne nie zasługuje na uwzględnienie już choćby ze względu na nieprawidłowe sformułowanie roszczeń: W toku postępowania spółka L. wielokrotnie dokonywała zmian przedmiotowych powództwa, zmieniała także treść wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Żadna z tych zmian nie doprowadziła jednak do jasnego, precyzyjnego wskazania co stanowi tajemnicę jej przedsiębiorstwa (treści informacji), do której odnoszą się żądane sankcje zakazowe i nakazy zmierzające do usunięcia skutków naruszenia.

W ostatecznym brzmieniu powództwo skoncentrowane zostało na wykazie osób określonych jedynie z imienia i nazwiska oraz na tytułach dokumentów, z których w żadnym razie nie wynikała ich

zawartość. Powódka główna nie wykazała natomiast w tym postępowaniu, że osoby z listy są w istocie pozyskanymi przez nią klientami, że ich dane osobowe i określone adresy kontaktowe są w jej posiadaniu i z jej, zabezpieczonej przed dostępem osób niepowołanych, bazy zostały pozyskane przez P. K., który w ten sposób naruszył tajemnicę przedsiębiorstwa spółki L. . Specyfika usług stron polega na tym, że mogą z nich korzystać osoby bardzo dobrze sytuowane. Stworzenie na podstawie ogólnodostępnych informacji listy takich osób, które potencjalnie mogą być zainteresowane luksusowymi usługami turystycznymi, nie powinno sprawiać większych trudności, szczególnie jeśli, tak jak P.K., ma się doświadczenie zawodowe i dobrą orientację na rynku. Imiona i nazwiska potencjalnych klientów oraz miejsca ich zatrudnienia, a także służbowe dane kontaktowe, są publicznie dostępne, np. na stronach internetowych, czy portalach społecznościowych. Nawiązanie oficjalnego kontaktu z takimi osobami nie musi się łączyć z naruszeniem jakichkolwiek tajemnic, powódka nie twierdzi zaś, że w tym przypadku chodzi o prywatne, wyłącznie jej udostępnione adresy mailowe klientów lub nieujawniane przez nich publicznie dane kontaktowe. Adresów tych zresztą nie podaje uniemożliwiając pozwanym ustosunkowanie się do roszczenia w tym zakresie. Także Sąd nie ma możliwości dokonania oceny, czy w istocie dane te stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa spółki L., w szczególności, czy były umieszczone w plikach otwieranych przez P.K. w listopadzie 2017 r.

W konsekwencji takiego sformułowania powództwa, zakaz wykorzystania obejmuje imiona i nazwiska oraz dane kontaktowe osób niemożliwych do zidentyfikowania ze względu na popularność nazwiska. Obejmuje także adresy służbowe osób znanych z tego, że dysponują majątkiem, a także takie dane adresowe, które w przyszłości mogłyby zostać przekazane pozwanym przez osoby objęte wykazem. Zakaz ten, nieograniczony żadnym terminem, ma charakter nadmiernie ekstensywny, nawet gdyby założyć, że informacje o wymienionych osobach P.K. pozyskał w związku z zatrudnieniem w spółce L. i wykorzystuje w pracy w spółce L..

Wyrok uwzględniający tak sformułowane powództwo nie wyznaczałby precyzyjnego zakresu informacji, z których pozwani nie mogą w przyszłości wykorzystywać (poza imionami i nazwiskami wskazanych osób). Ewentualne stwierdzenie przez powódkę główną naruszenia zakazu prowadziłoby do niedopuszczalnej sytuacji, w której przed niewłaściwym rzeczowo sądem rejonowym (egzekucyjnym) dokonywana byłaby ocena, czy konkretne dane objęte były tajemnicą jej przedsiębiorstwa i zostały bezprawnie wykorzystane, czy też nie. Nieujawnienie znanego powódce głównej adresu mailowego lub innych danych adresowych klienta mogłoby doprowadzić do sytuacji objęcia zakazem na przyszłość nowych danych klienta, albo danych tożsamyh ze znanymi powódce głównej, ale pozyskanych przez pozwanych z innych źródeł niż baza (...) spółki L. .

Zakazy odnosiłyby się także do przypadków, w których to wymienione w wykazie osoby skontaktowały się z pozwanymi by skorzystać z usług turystycznych oferowanych przez spółkę L.. Uwzględnienie powództwa prowadziłoby do nieuzasadnionego ograniczenia pozwanym możliwości prowadzenia działalności gospodarczej (spółka L.) i wykonywania zawodu (P. K.), ale także godziłaby w interesy konsumentów, którzy nie mogliby skorzystać z usług przedsiębiorstwa konkurencyjnego wobec spółki L., nawet gdyby uznali, że z ich punktu widzenia oferta pozwanej głównej jest bardziej atrakcyjna.

Także określenie zakazu wykorzystywania informacji zawartych w dokumentach, które zostały wskazane wyłącznie z nazw (często operujących niezrozumiałymi skrótami) wyklucza uwzględnienie

powództwa. Pozwani nie mogą się odnieść do tak sformułowanego żądania, a Sąd ocenić jego słuszności. Nie wiadomo w szczególności jaka jest treść dokumentów, wg jakiej daty powinna być ustalona, czy zawierają one tajemnicę przedsiębiorstwa, czy publicznie dostępne informacje. Także w tym przypadku egzekucja niedookreślonych, niejasnych, nieprecyzyjnych zakazów i nakazów prowadziłaby do przekazania sądowi rejonowemu oceny konkretnych przypadków naruszenia. Nie można przystać na to, że to sądowi egzekucyjnemu zostałyby przedstawione dokumenty (np. umowy w przypadku zawarcia przez pozwanych umowy na warunkach wynikających ze znajomości tajemnicy powódki), których nie zna Sąd orzekający o tym, że miało miejsce naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa spółki L. i nakładający na pozwanych głównych zakazy i nakazy.

Nieprawidłowe sformułowanie powództwa wiąże się ściśle z nieudowodnieniem przez spółkę L. dochodzonych roszczeń. Ich uwzględnienie warunkowane było wskazaniem przez powódkę główną:

1. co stanowi tajemnicę przedsiębiorstw spółki L. (określone informacje lub treści dokumentów)
2. poufności tych informacji i dokumentów, podjęcia niezbędnych działań w celu jej zachowania
3. faktu i okoliczności nabycia przez P.K. informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa powódki i ich nieuprawnionego przekazania spółce I.
4. wykorzystania tych informacji przez spółkę I. lub istnienia realnej groźby ich wykorzystania w związku z prowadzoną działalnością na rynku usług turystycznych
5. zagrożenia lub naruszenia interesu gospodarczego powódki głównej.

Ad 1. Nie ulega wątpliwości Sądowi, że lista klientów korzystających z usług przedsiębiorcy, bądź potencjalnie takimi usługami zainteresowanych może stanowić tajemnicę przedsiębiorstwa, szczególnie wówczas, gdy jej przygotowanie wiąże się ze szczególnymi staraniami i nakładami. Tajemnicą przedsiębiorstwa są także objęte warunki umów zawieranych w przeszłości z konkretnymi klientami lub im proponowane. Zgromadzenie danych kontaktowych oraz charakterystyki potrzeb i zainteresowań klienta, by skierować do niego najlepszą, zindywidualizowaną ofertę stanowi wartość zasługującą niewątpliwie na ochronę.

Jeżeli jednak stworzenie tej listy ogranicza się do wyselekcjonowania publicznie znanych imion i nazwisk według określonego kryterium, jak np. status majątkowy, trudno mówić o tajemnicy, z której nie mogą korzystać konkurenci rynkowi przedsiębiorcy.

Wykaz osób objętych roszczeniami spółki L. nie został powiązany z twierdzeniami i dowodami pozwalającymi na ustalenie, że są oni klientami powódki głównej, których konkretne dane stanowią tajemnicę jej przedsiębiorstwa. Trudno o tym wnioskować na podstawie tytułów plików ze słowem „umowa”, powódka główna nie wyjaśniła bowiem jakie dane zawarte w tych plikach powinny być chronione i z jakiej przyczyny. Nie znając dokumentów, Sąd nie może ocenić, czy zawierały one standardowe warunki oferowane przez powódkę główną, prezentowane np. na jej stronie internetowej lub w katalogu, czy zindywidualizowaną ofertę.

Sąd ma oczywiście świadomość, że przedstawienie twierdzeń i dowodów odnoszących się do treści i sposobu zabezpieczenia tajemnicy przedsiębiorstwa łączy się z ujawnieniem wrażliwych informacji, jednak w tego typu sprawach jest to konieczne. W tym postępowaniu ujawnienie danych

nie powinno stanowić dla powódki większego problemu, skoro twierdzi ona, że P. K. dane te pozyskał otwierając i kopiując pliki z bazy (...). Powódka główna mogła ponatto skorzystać z gwarancji ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa jaką daje przepis art. 153 § 1¹ k.p.c.

Wykaz nazw plików tekstowych również nie pozwala na stwierdzenie, że zawarte w nich informacje stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa. Wątpliwości Sądu budzą przede wszystkim różnego rodzaju przewodniki i informacje o hotelach, wycieczkach, transporcie. Powódka główna nie tylko ich nie przedstawiła, ale nawet nie wyjaśniła jaka jest zawartość każdego z nich, nie wskazała, z jakich przyczyn nie powinny być wykorzystane w działalności pozwanej głównej. Nie jest wykluczone, że są to materiały publicznie dostępne, np. w Internecie.

Pliki określone tylko z nazwy nie mogą być ocenione przez Sąd, jak chodzi o to, czy zawierają tajemnicę przedsiębiorstwa spółki L., ponieważ ich treść nie została ujawniona w aktach sprawy. Nie można zatem stwierdzić, czy informacje o usługach turystycznych zostały zgromadzone przez pracowników spółki L. na użytek jej klientów, czy też można było je uzyskać ze stron internetowych, katalogów lub innych ogólnie dostępnych źródeł.

Ad 2. Sąd jest przekonany, że przedstawiony przez spółkę L. sposób zabezpieczenia informacji o klientach i kontrahentach, przez ograniczenie dostępu do bazy (...) osobom nieuprawnionym, może być uznany za wystarczający do ubiegania się o ochronę na podstawie art. 11 ust. 1 u.z.n.k.

Ad 3. Powódka główna pierwotnie sformułowała zarzut naruszenia jej interesów gospodarczych opierając go na fakcie skopiowania plików z bazy (...) otwieranych przez P. K. w listopadzie 2017 r. Okoliczność ta nie znalazła jednak potwierdzenia, co więcej, spółka L. nie zdołała wykazać, że pliki te były kolejno otwierane i zamykane, a czas dzielący otwarcie i zamknięcie wykluczał możliwość zapoznania się z treścią dokumentu. Faktem jest, że laptopa pozwanego głównego, jego loginu i hasła nie używała w tym czasie inna osoba /przeciwnej okoliczności P.K. nie udowodnił twierdząc jedynie, że nie pamięta, czy podejmował takie działania/. Pozwany główny nie podważył także prawdziwości wydruków wskazujących na otwieranie w dniach 25 i 28/29 listopada 2017 r. 257 plików z bazy (...). Przekonujące jest jednak zdaniem Sądu twierdzenie, że takie działania nie wskazują wprost na naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa, ponieważ baza liczy kilkanaście tysięcy plików, a wagi treści dokumentów wskazanych w pozwie ocenić nie można.

Dla stwierdzenia, czy kwestionowane działania P.K. miały faktycznie nietypowy charakter i łączyły się z rozwiązaniem umowy o pracę, ważne byłoby poznanie sposobu świadczenia przezeń pracy. Powódka główna nie zdecydowała się jednak przedstawić wykazów logowań i otwieranych plików w dłuższym okresie, choć z pewnością miała taką możliwość. Brak zatem podstaw do uznania, że działania podejmowane 25 i 28/29 listopada 2017 r. faktycznie odbiegały od normy.

Ad 4. W zakresie w jakim zarzut odnosił się do spółki I. naruszenie ani realna groźba naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa nie zostały poparte żadnymi dowodami. Powódka główna poczyniła pewne założenia łącząc ze sobą fakt otwierania znacznej liczby plików z bazy (...) przez P.

K. 25 i w nocy z 28 na 29 listopada 2017 r. z podjęciem przezeń pracy w spółce I. utworzonej przez jego znajomych, konkurencyjnej względem spółki L.. Zarzut naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa (pozyskania informacji przez pozwanego głównego, ich przekazania pozwanej głównej i wykorzystania w prowadzonej przez nią działalności gospodarczej) jest oparty na przypuszczeniach, a nie na faktach i dowodach.

Powódka główna nie wyjaśniła, dlaczego jej zdaniem, właśnie te otwierane przez pozwanego miałyby być istotne dla rozpoczęcia przez pozwaną konkurencyjnej działalności. Jakkolwiek twierdzi, że dokumenty odnosiły się do jej klientów, to nie zadała sobie trudu by zweryfikować, czy pozwana kontaktowała się z którąkolwiek z tych osób z użyciem adresu zawartego w bazie spółki L., a nie-dostępnego publicznie, co wskazywałoby na wykorzystanie tajemnicy jej przedsiębiorstwa. Zeznań żadnej z objętych wykazem osób nie zawnioskowano jako dowodu w sprawie. Nie przedstawiono także odpowiedzi na żaden spośród deklarowanych 9 maili, kwestionowanych w pozwie wzajemnym, wysłanych do klientów spółki L..

Powódka główna wskazywała na maile wysyłane przez P.K. z ofertą współpracy ze spółką I., z powołaniem się na kontakty nawiązane w trakcie zatrudnienia w spółce L. jednak nie udowodniła, że dane kontaktowe były zawarte w plikach otwieranych 25 i 28/29 listopada 2017 r. lub w innych dokumentach zabezpieczonych w bazie (...), której zawartość pozostała tajemnicą chronioną przed Sądem i przeciwnikami procesowymi. Pozwany główny faktycznie odwoływał się do wcześniejszej znajomości, mogło to jednak równie dobrze oznaczać, że prywatnie nawiązał kontakt z osobami, do których się zwracał lub, że jako specjalista w swym zawodzie miał umiejętność pozyskania ich danych kontaktowych z innych źródeł.

Należy dodatkowo zauważyć, że z twierdzeniami o wysyłaniu maili do kontrahentów powódki głównej z ofertą współpracy nie wiąże się żądanie zakazania tego rodzaju działań. Roszczenia są sformułowane znacznie szerzej, w sposób ogólny. Nawet jeśli można byłoby je objąć zakazami wykorzystywania danych, to te stanowią sankcje nadmiernie ekstensywne i nie nadające się do egzekucji.

Ad 5. Sąd jest przekonany o potrzebie zagwarantowania przedsiębiorcy skutecznej ochrony informacji dotyczących jego klientów i kontrahentów oraz innych danych związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Wykorzystywanie tajemnicy przez konkurenta rynkowego jest w sposób oczywisty sprzeczne z prawem oraz dobrym obyczajem handlowym zakazującym pasożytnictwa na wynikach starań i nakładach innego przedsiębiorcy. Nie może budzić żadnych wątpliwości, że przejmowanie właściwie chronionych danych klientów i kontrahentów narusza interesy gospodarcze. Wieloletni czasem dorobek przedsiębiorcy jest wykorzystywany przez osoby nieuprawnione, by zaoszczędzić sobie pracy i wydatków koniecznych dla stworzenia oferty. Skuteczne zwalczanie tego rodzaju czynów nieuczciwej konkurencji jest jednak uzależnione od właściwego sformułowania sankcji naruszenia adekwatnych do sposobu działania naruszydiciela i nadających się do egzekucji oraz od przedstawienia twierdzeń i dowodów na ich poparcie, czemu spółka L. nie sprostała w tym postępowaniu.

B. Naruszenie reguł uczciwej konkurencji zdefiniowane w art. 3 ust. 1 u.z.n.k.:

Ustawa z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji reguluje zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej - w interesie publicznym, przedsiębiorstw oraz klientów (art. 1) i nie może być traktowana jako instrument służący wyeliminowaniu konkurencji w ogóle, w celu zachowania dominującej pozycji. (tak Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 30.09.1998 r. I ACa 281/98 Apel.-Lub.1999/1/1)

Zgodnie z art. 3, czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta (ust. 1), m.in. naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa. (ust. 2) Uznanie działania za czyn nieuczciwej konkurencji warunkowane jest więc kumulatywnym spełnieniem następujących przesłanek:

- czyn ma charakter konkurencyjny,
- narusza lub zagraża interesowi innego przedsiębiorcy lub klienta,
- jest bezprawny, tj. sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami.

Konkurencyjne są wyłącznie działania zewnętrzne, adresowane do innych uczestników wymiany rynkowej, mające na celu zdobycie klientów dla oferowanych przez nich towarów przez zwiększenie własnej efektywności gospodarczej bądź osłabienie cudzej. Zagrożenie interesów innych uczestników rynku musi mieć charakter bezpośredni i realny. Muszą one być zdolne wywierać wpływ na innych przedsiębiorców-konkurentów (albo na konsumentów) i niekorzystnie oddziaływać na ich sytuację, naruszając ich interesy gospodarcze. Decyduje o tym sposób, w jaki działanie konkurenta jest odbierane przez potencjalnych adresatów. Zważywszy, że prawa przedsiębiorcy uczestniczącego w obrocie mają charakter względny, tylko adresatom działań nieuczciwie konkurencyjnych służyć będzie roszczenie o ich zaniechanie i naprawienie szkody. Obowiązek wskazania i udowodnienia istnienia zagrożenia obciąża występującego z zarzutem nieuczciwej konkurencji. Deliktowy charakter odpowiedzialności nieuczciwego konkurenta uzasadnia także obciążenie powoda obowiązkiem udowodnienia szkody i istnienia związku przyczynowego. (art. 415 i art. 361 § 1 w zw. z art. 6 k.c.)

Naruszenie prawa odnosi się do bezwzględnie i powszechnie obowiązujących przepisów, w szczególności u.z.n.k., przepisów o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym, o ochronie dóbr osobistych, prawa własności, praw autorskich, ochrony konsumentów, kodeksu karnego. Pojęcie dobrych obyczajów odczytuje się najczęściej w ujęciu ekonomiczno-funkcjonalnym, przywiązującym wagę nie do przestrzegania dobrych obyczajów w ogóle, lecz do zachowania przedsiębiorców w działalności gospodarczej, odchodząc od dokonywania oceny z punktu widzenia ogólnych zasad etyczno-moralnych, gdzie istotne kryterium stanowiło poczucie godności ogółu ludzi myślących sprawiedliwie i słusznie. Obecnie, dobre obyczaje to normy moralne i zwyczajowe stosowane w działalności gospodarczej. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 26.09.2002 r., III CKN 213/01 OSNC 2003/12/169)

Sąd podziela powszechnie przyjęty w doktrynie i orzecznictwie pogląd, iż przepis art. 3 w ust. 1 w sposób ogólny określa czyn nieuczciwej konkurencji, podczas gdy w ust. 2 wymienia przykładowo niektóre czyny, typizowane dodatkowo w art. 5-17, które należy wyklądać tak, że ogólne określenie i przepisy czynu nieuczciwej konkurencji uszczegóławiające pozostają w następujących relacjach:

- wymienione w ustawie czyny nie tworzą zamkniętego katalogu, za nieuczciwie konkurencyjne można uznać także działanie niewymienione w art. 5-17, jeżeli tylko spełnia ono przesłanki zdefiniowane w art. 3 ust. 1,

- wymagania określone w definicji art. 3 ust. 1 odnoszą się do czynów wymienionych w art. 5-17, a klauzula generalna pełni funkcję korygującą w stosunku do przepisów szczególnych. Gdy dany stan faktyczny, formalnie, spełnia przesłanki z art. 5-17, w rzeczywistości jednak działanie nie wykazuje któregoś ze znamion art. 3 ust. 1 (np. bezprawności, sprzeczności z dobrymi obyczajami), uznanie go za czyn nieuczciwej konkurencji nie jest możliwe.

Uznanie konkretnego działania za czyn nieuczciwej konkurencji wymagać będzie zatem ustalenia, na czym ono polegało i zakwalifikowania go pod względem prawnym przez przypisanie mu cech konkretnego deliktu wskazanego w rozdziale 2. u.z.n.k. (*Czyny nieuczciwej konkurencji* - art. 5-17) lub deliktu tam nieujętego, ale odpowiadającego hipotezie art. 3 ust. 1. Czyny konkurencyjne powinny być badane przede wszystkim w świetle przesłanek określonych w przepisach art. 5-17 u.z.n.k. i dopiero gdy nie mieszczą się w dyspozycji któregośkolwiek z tych przepisów, podlegają ocenie według klauzuli generalnej z art. 3. (tak Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 30.09.1998 r. sygn. akt I ACa 281/98 Apel.-Lub.1999/1/1)

Występując o ochronę przed czynem nieuczciwej konkurencji niestypizowanym w art. 5-17 u.z.n.k. powód powinien zdefiniować na czym on polega oraz wykazać spełnienie przesłanek, o których mowa w art. 3 ust. 1. Istotne jest także, by treść wywodzonych roszczeń była adekwatna do sposobu działania pozwanego.

Doktryna i orzecznictwo wyodrębniają jako czyn nieuczciwej konkurencji tzw. konkurencję pasożytniczą (czerpanie z cudzej renomy). Polega ona na sięganiu do cudzego miejsca rynkowego w celu wykorzystania go do budowy własnej pozycji. (np. E.Nowińska, M. du Vall, Komentarz UZNK, 2013 do art. 3, teza 22 i M.Poźniak-Niedzielska, *Ewolucja prawa własności intelektualnej*, s.12 i nast.). Jest to sposób na uzyskanie przez naruszcziela korzystnej pozycji na rynku bez konieczności systematycznego budowania własnej reputacji i bez ponoszenia nakładów. Z jednej strony uzyskuje on nieuzasadnioną przewagę nad konkurentami, z drugiej zaś prowadzi do erozji renomy konkurenta. Za zgodne z dobrym obyczajem w rozumieniu art. 3 ust. 1 u.z.n.k. uznać zatem należy niepodszycanie się pod firmę i renomę konkurencyjnego przedsiębiorcy, niewykorzystywanie cudzych osiągnięć w promowaniu nowego towaru lub usługi dla zaistnienia w świadomości konsumentów ze swoimi, rodzajowo tożsamymi towarami lub usługami, bez ponoszenia w tym celu własnych wysiłków i nakładów finansowych. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 2.06.2015 r., I ACa 1744/14 i powołane tam orzecznictwo Sądu Najwyższego)

Zgodnie z art. 18 ust. 1, w razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać:

1. zaniechania niedozwolonych działań
2. usunięcia skutków niedozwolonych działań
3. złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie
4. naprawienia wyrządzonej szkody, na zasadach ogólnych;
5. wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, na zasadach ogólnych;
6. zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego – jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony.

Należy przy tym uczynić zastrzeżenie, iż żądanie z pkt 1, może być dochodzone wyłącznie wówczas, gdy w dacie zamknięcia rozprawy istnieje stan naruszenia lub realna groźba naruszenia w przyszłości przez pozwanego reguł uczciwej konkurencji.

Cytowany przepis jedynie ogólnie określa sankcje zakazowe i sposoby usunięcia skutków naruszenia. Obowiązkiem powoda jest doprecyzowanie, skonkretyzowanie żądanych zakazów i nakazów, odpowiednio do sposobu i zakresu działania pozwanego.

Występując na drogę sądową z żądaniami wynikającymi z naruszenia tajemnicy jej przedsiębiorstwa spółka L. powinna była szczegółowo, precyzyjnie określić to, co stanowiło przedmiot tej tajemnicy, a ponadto wskazać na wykorzystanie przez każdego z pozwanych konkretnych informacji. Pomimo zarzutu zgłoszonego w odpowiedzi na pozew, powódka główna nie określiła przedmiotu ochrony. Nie sformułowała także roszczeń, które odnoszą się wprost do pasożytowania na renomie jej przedsiębiorstwa. Jeśli miało ono polegać na powoływaniu się przez P.K. na doświadczenie i kontakty pozyskane w trakcie zatrudnienia w spółce L., należało jasno i konkretnie objąć takie działanie treścią pozwu, a ponadto udowodnić, że zdobycie informacji o potencjalnym kontrahencie i nawiązanie z nim kontaktu stanowi o renomie spółki L., a nie tylko jest informacją chronioną tajemnicą jej przedsiębiorstwa.

Sąd ma zasadnicze wątpliwości co do tego, czy powódka główna powołuje klauzulę generalną art. 3 ust. 1 u.z.n.k. by sankcjonować odrębne działanie pozwanych, czy jako drugą podstawę prawną dla naruszenia tajemnicy jej przedsiębiorstwa stanowiącego czyn nieuczciwej konkurencji stypizowany w art. 11 u.z.n.k. Rozważania w pkt 2.2. uzasadnienia pozwu mają charakter czysto teoretyczny bez wskazania faktów i odpowiednich roszczeń, do których się odnoszą.

W przekonaniu Sądu przepisy ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji nie zabezpieczają przedsiębiorcy przed wejściem na rynek innych podmiotów z zamiarem prowadzenia działalności gospodarczej o takim samym profilu. Świadczenie na polskim rynku luksusowych usług turystycznych dla wymagających, dobrze sytuowanych klientów nie może być zastrzeżone na wyłączność spółki L.. Powódka główna nie może skutecznie sprzeciwić się istnieniu konkurencji, nawet jeśli będzie się to wiązało z pogorszeniem jej wyników gospodarczych. Sankcje mogą spotkać wyłącznie takich pozwanych, których działalność będzie sprzeczna z prawem lub dobrymi obyczajami handlowymi. **Roszczenia powódki głównej podlegały zatem oddaleniu w całości jako nieusprawiedliwione i nieudowodnione. (a *contrario* art. 18 ust. 1 u.z.n.k.)**

2. W odniesieniu do powództwa wzajemnego:

A. Naruszenie reguł uczciwej konkurencji stypizowane w art. 14 ust. 1 u.z.n.k

Przepis art. 14 ust. 1 u.z.n.k. definiuje jako czyn nieuczciwej konkurencji rozpowszechnianie nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o swoim lub innym przedsiębiorcy albo przedsiębiorstwie, w celu przysporzenia korzyści lub wyrządzenia szkody. Stosownie zaś do ust. 2 pkt 1. i 2., wiadomościami, o których mowa w ust. 1, są nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje o osobach kierujących przedsiębiorstwem i o wytwarzanych towarach lub świadczonych usługach.

Dla zaistnienia czynu nieuczciwej konkurencji konieczne jest, by działanie przedsiębiorcy kumulatywnie spełniało następujące przesłanki:

- polegało na rozpowszechnianiu informacji
- informacji nieprawdziwych (fałszywych) lub wprowadzających w błąd,
- informacji dotyczących przedsiębiorcy, który je rozpowszechnia (naruszyciela), jego przedsiębiorstwa, towarów / usług lub osoby innego przedsiębiorcy, jego przedsiębiorstwa, towarów / usług,
- podjęte zostało w celu przysporzenia korzyści lub wyrządzenia szkody.

Rozpowszechnianie obejmuje każde działanie polegające na przekazaniu wiadomości (informacji) do wiadomości innych osób (nieokreślonego kręgu osób, ograniczonej ich grupie lub nawet pojedynczym osobom), niezależnie od istnienia lub braku publicznego charakteru tego działania. Informacja nieprawdziwa to taka, która jest obiektywnie sprzeczna z rzeczywistym stanem rzeczy. Nie musi ona wprowadzać w błąd, przesłanki te występują rozłącznie. O wprowadzeniu w błąd można mówić już wówczas, gdy wystąpi takie realne ryzyko, nie jest konieczne wskazanie i udowodnienie, że taki skutek rozpowszechnienia wiadomości rzeczywiście wystąpił. Celowość działania naruszciciela, wymagana do zakwalifikowania go jako czynu nieuczciwej konkurencji stypizowanego w art. 14 u.z.n.k. implikuje obowiązek powoda udowodnienia zawinienia naruszciciela, czy to w zamiarze bezpośrednim, czy ewentualnym (w dacie ich rozpowszechniania wiedział lub powinien był wiedzieć, że informacje są nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd).

Spółka I. zarzucała spółce L. dopuszczenie się czynów nieuczciwej konkurencji polegających na:

- rozpowszechnianiu nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd informacji o jej przedsiębiorstwie w celu przysporzenia korzyści pozwanej wzajemnej oraz wyrządzenia szkody powódce wzajemnej, w tym w szczególności rozpowszechnianiu informacji jakoby pan P.K. wykorzystywał poufne informacje z bazy danych klientów i kontrahentów pozwanej wzajemnej do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej spółki I. oraz rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji sugerujących, że powódka wzajemna postępuje nieuczciwie i nieetycznie i korzysta z wyników cudzej pracy,
- osłabianiu pozycji rynkowej przedsiębiorstwa powódki wzajemnej w celu zniechęcenia potencjalnych kontrahentów do współpracy z nią oraz zablokowania możliwości rozwoju, dostępu do rynku poprzez rozpowszechnianie informacji sugerujących popełnienie przez powódkę wzajemną czynów nieuczciwej konkurencji niestwierdzonych prawomocnym wyrokiem i trudnych do zweryfikowania przez odbiorców.

Działania te objawiały się kierowaniu do klientów i kontrahentów korespondencji elektronicznej zawierającej treść: *we have reasons to believe that now Mr. P. K.is using confidential information from our clients' and our best counterparties' database for starting his own business activity – I. company. Considering the fact that we have received some disturbing information from our other counterparties,* która to sekwencja liter ma znaczenie w języku angielskim i w języku polskim znaczy: *mamy powody, by sądzić, że teraz Pan P. K. wykorzystuje poufne informacje z bazy danych naszych klientów i naszych najlepszych kontrahentów do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej – firma I.. Biorąc pod uwagę fakt, że otrzymaliśmy niepokojące informacje od naszych pozostałych kontrahentów.*

Fakt wysyłania takiej treści korespondencji przez spółkę L. jest bezsporny. Pozwana wzajemna nie wykonała zobowiązania Sądu do udostępnienia listy adresatów powołując się na tajemnicę przedsiębiorstwa. Jej pełnomocnik wyjaśnił jedynie, że wysłanych zostało 9 wiadomości e-mail do klientów i kontrahentów, a zatem zakres działania nie był szeroki.

Odmowa przedstawienia twierdzeń o okolicznościach istotnych dla rozstrzygnięcia sporu w rozumieniu art. 227 k.p.c. musi być oceniona negatywnie. Sąd ma jednak zastrzeżenia także do postawy świadka w sprawie z powództwa wzajemnego i zarazem pozwanego głównego, który niepamięcią usprawiedliwia brak twierdzeń o tym w jakim celu otwierał 257 plików, czy i w jakim zakresie się z nimi zapoznawał. P. K. przedstawia się jako profesjonalista, osoba bardzo dobrze zorientowana, niezwykle sprawna, jego kompetencje są też bardzo wysoko oceniane przez pracodawców i współpracowników. Sądowi trudno więc dać wiarę, by akurat to co się działo przez dwa dni z jego laptopem mogło całkowicie wypaść mu z pamięci. Niezrozumiałe jest także jego bardzo emocjonalne zachowanie podczas spotkania z zarządem spółki L.. Osoba, która nie ma sobie nic do zarzucenia zwykle spokojnie podchodzi do zarzutów. Skoro, jak twierdzą, pozwani główni mieli świadomość, że mogą ich spotkać zarzuty ze strony spółki L. w związku z podjęciem konkurencyjnej działalności, P.K. powinien być na nie przygotowany i z łatwością je odeprzeć, skoro dotyczyły tak niedawnej przeszłości.

Jakkolwiek treść spornej wiadomości stawiała powódkę wzajemną niewątpliwie w złym świetle, to wysłanie ich można w ocenie Sądu uznać za usprawiedliwione stwierdzonymi faktami otwierania przez P.K. bezpośrednio przed złożeniem wypowiedzenia znacznej liczby plików z bazy (...), niezwiązanych z jego obowiązkami pracowniczymi, a także rozpoczęcia prowadzenia konkurencyjnej działalności przez spółkę I., w której P.K. został zatrudniony w takim samym charakterze jak poprzednio w spółce L.. Pozwana wzajemna miała zatem powody, by przypuszczać, że mogą oni wykorzystać informacje stanowiące tajemnicę jej przedsiębiorstwa.

Co do jego formy, pismo zostało sformułowane w taki sposób, że zawierało przypuszczenia (co do możliwości wykorzystywania tajemnicy przedsiębiorstwa) oparte na konkretnych przesłankach (raporty logowań, utworzenie spółki I., zachowanie P.K. na spotkaniu z władzami spółki L.). Wiadomości nie zawierały oskarżeń ani konkretnych zarzutów, choć oczywiście mogły wywoływać taki skutek, że negatywnie nastawiały adresatów do nowopowstałego podmiotu na rynku luksusowych usług turystycznych. W tego rodzaju działalności należy przywiązywać szczególną wagę do dbałości o wiarygodność przedsiębiorcy, w sytuacji w jakiej spółka I. rozpoczynała działalność, raczej trudno było o dobre pierwsze wrażenie. Nie było to jednak wyłącznie efektem bezprawnego działania spółki L., przyczyny leżały także po stronie budzących wątpliwości zachowań jej pracownika.

W ustalonych okolicznościach sprawy nie można uznać, że działanie spółki L. było bezprawne, że zostało podjęte wyłącznie w celu przysporzenia sobie korzyści lub wyrządzenia szkody powódce wzajemnej. **Nie można zatem uznać zasadności zarzutu dopuszczenia się przez pozwaną wzajemną czynu nieuczciwej konkurencji, o którym mowa w art. 14 ust. 1 u.z.n.k.**

B. Naruszenie reguł uczciwej konkurencji zdefiniowane w art. 3 ust. 1 u.z.n.k

W ocenie Sądu, motywy oddalenia powództwa wynikającego z dopuszczenia się czynu nieuczciwej konkurencji stypizowanego w art. 14 ust. 1 u.z.n.k. znajdą zastosowanie także do oceny jako bezzasadzonego zarzutu dopuszczenia się przez spółkę L. czynu zdefiniowanego w art. 3 ust 1 u.z.n.k.

Pozycja rynkowa spółki I. mogła zostać osłabiona, a niektórzy z jej potencjalnych kontrahentów i klientów zniechęceni do współpracy lub skorzystania z oferty powódki wzajemnej, jednak nie było to spowodowane działaniem bezprawnym. Spółka L. miała powody, by przypuszczać, że jej interesy gospodarcze zostaną naruszone przez konkurenta rynkowego, który zatrudnił pracownika, co do którego zaistniało przypuszczenie, że naruszył tajemnicę przedsiębiorstwa spółki L.. W takiej sytuacji dość trudno czekać z reakcją na wyrok sądu. Przeciwnie, wszczęcie postępowania powinno być poparte konkretnymi faktami. Skierowanie do kontrahentów i klientów pytania: *Czy nasz były pracownik – Pan P.K. kontaktował się z Państwem, powołując się na jego dotychczasowe kontakty lub współpracę z Wami jako nasz były pracownik? TAK Czy jednocześnie Pan P.K. oferował współpracę z jego nowym biurem podróży –I. ? TAK.* mogło służyć potwierdzeniu słuszności przypuszczeń co do naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa i zakresu działania pozwanych głównych

Działania spółki L. nie były sprzeczne z prawem ani z dobrymi obyczajami handlowymi. **Roszczenia powódki wzajemnej podlegały zatem oddaleniu w całości jako nieusprawiedliwione. (a *contrario* art. 18 ust. 1 u.z.n.k.)**

O kosztach postępowania z powództwa głównego i wzajemnego Sąd orzekł na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 k.p.c.) Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawienia strony. (§ 3 art. 98 k.p.c.)

Opłaty określa rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie. Opłaty stanowiące podstawę zasądzania kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2-4. (§ 15 ust.1.) Oplatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć sześciokrotności tej stawki, ani wartości przedmiotu sprawy, jeśli uzasadnia to: 1) niezbędny nakład pracy adwokata, w szczególności poświęcony czas na przygotowanie się do prowadzenia sprawy, liczba stawień w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, w tym czynności podjęte w celu polubownego rozwiązania sporu, również przed wniesieniem pozwu; 2) wartość przedmiotu sprawy; 3) wkład pracy adwokata w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie; 4) rodzaj i złożoność sprawy, w szczególności tryb i czas prowadzenia sprawy, obszerność zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego

lub biegłych sądowych, dowodu z zeznań świadków, dowodu z dokumentów, o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności. (§ 15 ust.3.)

Wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. (§ 20) Zważywszy, że rozporządzenie nie określa wysokości opłat za prowadzenie sprawy o zakazanie czynów nieuczciwej konkurencji, Sąd zastosował stawkę dla sprawy najbardziej o najbardziej zbliżonym rodzaju – o naruszenie praw własności przemysłowej wynoszącą 1.680 zł (§ 8 ust. 1 pkt 19).

Zgodnie z § 10 ust. 2 pkt 2, stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym przed sądem apelacyjnym 50% stawki minimalnej, a jeżeli w poprzedniej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat 75% stawki minimalnej, w obu przypadkach nie mniej niż 240 zł.

Ze względu na charakter sprawy, jej wagę i stopień skomplikowania i czas trwania postępowania, Sąd uznał, że adekwatne do nakładu pracy pełnomocników pozwanych wykonujących zawód adwokata będzie wynagrodzenie w minimalnej wysokości.

W zakresie długotrwałego i skomplikowanego postępowania w sprawie o udzielenie zabezpieczenia Sąd przyznał każdemu z pozwanych zwrot kosztów postępowania obejmującego opłatę od zażalenia oraz zwrot kosztów zastępstwa procesowego w minimalnej wysokości. (1.680 zł wynagrodzenie adwokata, 17 zł opłaty od pełnomocnictwa, 30 zł opłata sądowa)

Na podstawie art. 80 ust. 1 u.k.s.c. Sąd zwrócił powódce głównej kwotę 10.000 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na koszty opinii biegłego.